

A woman with long blonde hair, wearing a blue jacket and a brown beanie, is climbing a large, horizontal log in a forest. She is smiling and looking towards the camera. The background is a dense forest with green and yellow foliage.

KEURUU

Keurusselän retkeilyalueen paikallistaloudellisten vaikutusten arvioinnin tulokset

Eero Vatanen
Vieraileva tutkija, YTT
Karjalan tutkimuslaitos, Itä-Suomen yliopisto

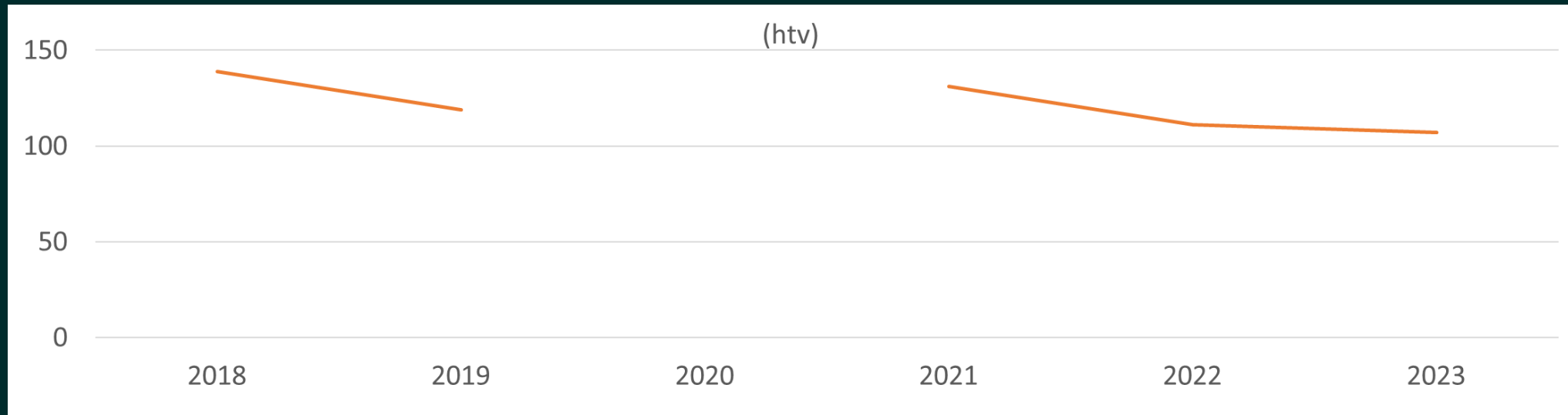
Tehtävän tavoite

Arvioida Keurusselän retkeilyalueen kävijöiden paikallistaloudellisia vaikutuksia Metsähallituksen käyttämän arviointimenetelmän mukaisesti

Menetelmällä arvioituna valtion retkeilyalueiden paikalliset kokonaistulovaikutukset viime vuosina ovat olleet 12 milj. euron ja 100 henkilötyövuoden luokkaa.

Valtion retkeilyalueiden paikallistaloudelliset vaikutukset 2018–2023

Menetelmän taustaa

Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen yhteistyönä kehitettiin vuonna 2009 kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisten vaikutusten arviointimenetelmä. Tällä menetelmällä Metsähallituksen Luontopalvelut on vuodesta 2009 alkaen selvittänyt vuosittain kaikkien kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden sekä muutamien muiden matkailullisesti merkittävien suojelualueiden kävijöiden rahankäytöstä syntyvät paikallistaloudelliset tulo- ja työllisyysvaikutukset

Metsähallituksen Luontopalveluilla käytössä olevan menetelmän lähtökohtana oli amerikkalainen kansallispuistojen paikallistaloudellisten vaikutusten arviointiin kehitetty MGM2-malli. Niin MGM2-malli kuin tämä menetelmä perustuvat käyntimäärän, suojelualuekävijöiden keskimääräisen rahankäytön ja paikallistaloutta kuvaavien kertoimien kertomiseen keskenään.

Menetelmän avulla voidaan arvioida välittömät ja välilliset tulo- ja työllisyysvaikutukset niille suojelualueille, **joista on saatavilla käyntimäärät ja kävijöiden rahankäyttötiedot menolajeittain.**

Menetelmän edellyttämät maakuntien ja puistojen vaikutusalueiden panos-tuotostaulukot johdetaan koko maan panos-tuotostaulukoiden, aluetilinpitotietojen ja alueellisen yritystoiminnan tilastojen sekä sijaintiosamäärämenetelmien avulla. Tilastokeskus ei ole tuottanut vuosien 1995 ja 2002 maakuntien panos-tuotostaulukoiden jälkeen uusia taulukoita.

(ks. Vatanen ja Kajala 2020.)

Metsähallituksen laskentamenetelmä

Käytössä olevassa vuonna 2009 kehitetyssä menetelmässä keskeisiä muuttujia ovat

- käyntimäärä
- kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö menoluokittain
- kansallispuistojen ja retkeilyalueiden vaikutusalueiden panos-tuotostaulukoista lasketut tulo- ja työllisyyskertoimet.

Kun oheiset tiedot ovat hallussa, vaikutusten laskenta on kerto- ja yhteenlaskua.

Keurusselän retkeilyalueen taloudellisen laskennan ongelmat ja mahdollisuudet

- Retkeilijöiden käyntimääristä ja rahankäytöstä ei ole valmista tietoa, eikä edes arvioita, joten niitä on arvioitava apuaineistojen ja keinomuuttujien avulla.
- Keuruun vuoden 2021 panos-tuotostaulu on liitteenä. Sen tiedoilla ja panos-tuotosmallin avulla on laskettu tulo- ja työllisyyskertoimet.
- Niillä voidaan laskea retkeilijöiden oletetusta rahankäytöstä aiheutuvat tulo- ja työllisyysvaikutukset (välittömät ja välilliset – myös tulosta aiheutuvat kulutusvaikutukset huomioon ottaen).

Keurusselän retkeilyalueen käyntimäärien arviolaskenta

- Retkeilijöiden nykyiseksi kävijämääräksi on arvioitu noin 17 200.
- Arvion lähtötieto on Visitoryn (ent. TAK research) välittämä tieto kaikista Keuruulla käyneistä matkailijoista vuonna 2023.
- Matkailijoita oli päiväkävijät mukaan lukien vuonna 2023 176 000. Kukaan ei tiedä, kuinka moni heistä oli retkeilijöitä.
- Mahdollisen arvion retkeilijöiden osuudesta saa käyttämällä kansallispuistojen ja muiden luontokohteiden kävijämäärien 4,734 milj. (Metsähallitus) ja koko maassa matkailijoiden 48,354 milj. (kotimaiset vapaa-ajan yön yli ja päiväkävijämatkaajat, ulkomailta saapuneet) suhdetta vuodelta 2023 (kotimaiset päiväkävijät viimeinen tilastotieto vuodelta 2021, muunnettu 2023 tasoon).
 - Tämä suhde eli retkeilijäkerroin on $0,098 = 4,734/48,354$, jota on käytetty Keuruun retkeilijöiden määrän arvioimiseen:
 - Retkeilijät = retkeilijäkerroin x matkailijat
 - Keuruun retkeilijät vuonna 2023: $17\ 200 = 0,098 \times 176\ 000$ (Tulos pyöristetty sadan tarkkuuteen)

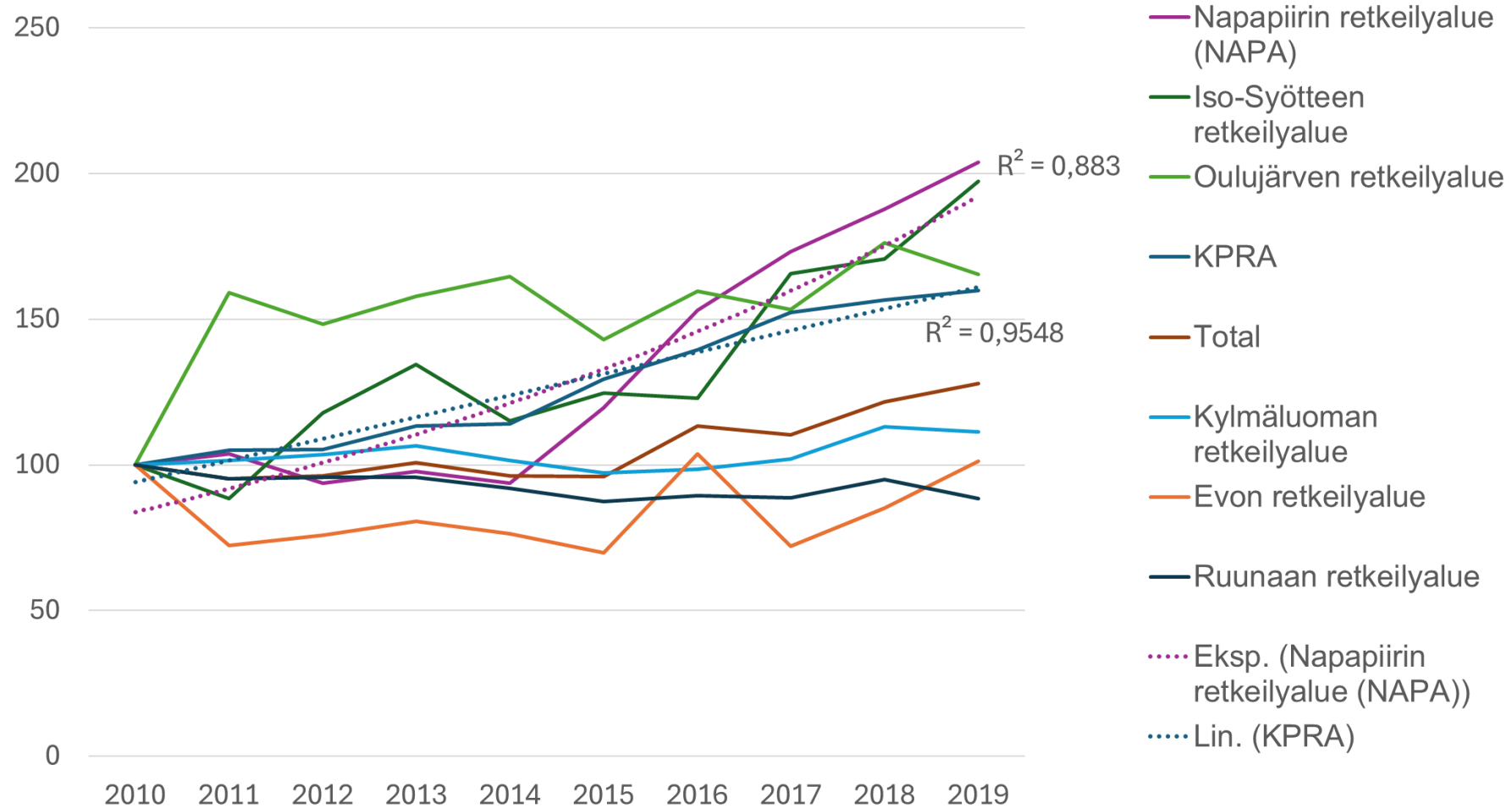

Keurusselän retkeilyalueen kävijämäärien ennakoimisen perusteet

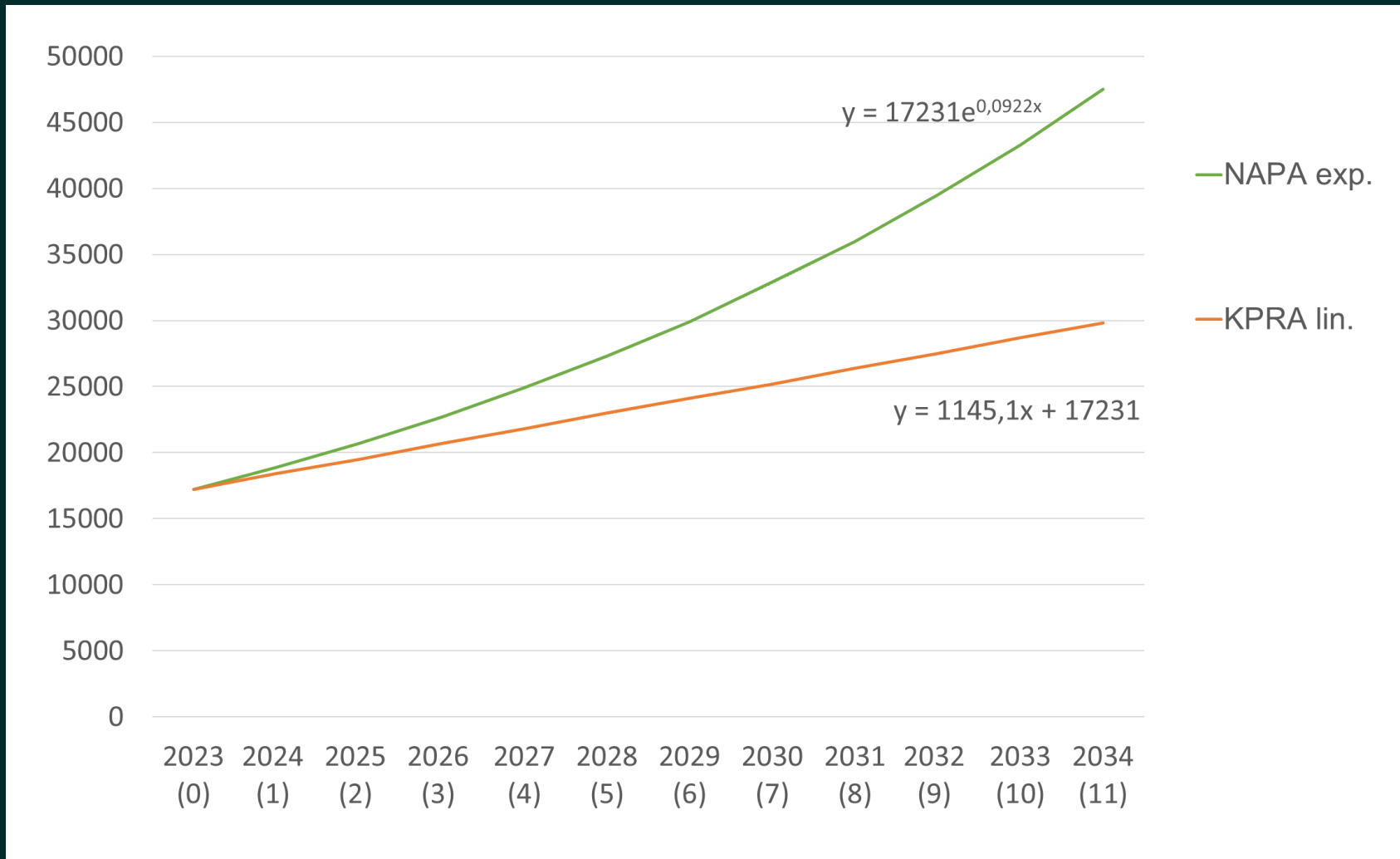
- Tulevaisuuden ennustamisen lähtökohtana on käytetty kokonaisuutena suhteellisen tasaisten vuosien 2010–2019 kehitysjaksoa.
- Retkeilyalueiden sekä kansallispuistojen ja retkeilyalueiden yhteistä käyntimäärää kuvaavien vuosien 2010–2019 kasvurien joukosta on valittu kansallispuistojen ja retkeilyalueiden (KPRA) lineaarinen trendi (selitysaste $R^2=0,95$) ja Napapiirin retkeilyalueen (NAPA) käyntimäärää kuvaileva eksponentiaalinen trendi (selitysaste $R^2=0,88$).
- KPRA kuvaa normaalia tasaista kasvua ja NAPA kiihtyvää kasvua.
 - Näiden trendien yhtälöiden perusteella on laskettu seuraavalle kymmenelle vuodelle kävijämäärien KPRA- ja NAPA-skenaariot.

Retkeilyalueiden indeksoidut käyntimäärät 2010–2019 (2010=100)

Keurusselän retkeilijämäärien NAPA ja KPRA skenaarioiden kulku- urat 2023-2034

Keurusselän retkeilyalueen ennakoidut kävijämäärät

- Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden KPRA-skenaarion mukaan Keurusselällä retkeilisi vuonna 2024 18 400 ja vuonna 2034 28 700 kävijää.
- Napapiirin NAPA-skenaarion mukaan retkeilijöitä olisi vuonna 2024 18 900 ja vuonna 2034 47 500.
- NAPA-skenaarion mukaan kävijöiden määrä ylittäisi 100 000 vuoden 2043 aikana, jolloin KPRA-skenaariossa ylittyisi 40 000 raja.
- Todellinen kehitys on tuntematon.
- Kuitenkin oletettavaa on, että Keurusselän sijainti eteläisessä Suomessa on monien kävijöiden saavutettavissa ja sen luonto ja palvelutarjonta tarjoavat hyvät mahdollisuudet jopa NAPA-skenaariota suuremmalle kävijämäärälle.
- Toisaalta ulkoiset shokit voivat kääntää kehityksen käyrät ylä- tai alaviistoon.
- Alkuvaiheen äkkimenestystä voi seurata myös nopea tai hiljainen hiipuminen.

Tulo- ja työllisyystietojen laskenta

- Oletettujen kävijämäärien taloudelliset vaikutukset on laskettu Evon ja Ruunaan retkeilyalueiden kävijöiden rahankäyttötietojen keskiarvona vuoden 2023 hintatasossa ja Keuruun taloutta vuonna 2021 kuvaavan panos-tuotostaulukon tiedoista panos-tuotosmallin avulla laskettujen tulo- ja työllisyyskertoimien avulla. Menetelmä on sama kuin Metsähallituksen paikallistaloudellisten vaikutusten laskentamenetelmässä (Vatanen & Kajala 2020).
- Laskennassa on käytetty Evon ja Ruunaan retkeilyalueiden viimeisimpien kävijätutkimuksien rahankäyttötietoja. Rahankäyttötiedot on muutettu vuoden 2023 tasoon hintaindeksien avulla. Retkeilijöiden alueelle jättämä välitön tulo saadaan, kun heidän rahankäytöstään vähennetään arvonlisävero ja kaupan ostoista otetaan huomioon vain alueelle jäävä kaupankate (28 %) ja polttoainemyynnin osalta 3,6 %.
- Evon ja Ruunaan osalta laskentaan on valittu keskiarvotiedot, koska keskimääräisenä palvelurakenne on tasaisemmin jakautunut. Myös niiden keskiarvona laskettu keskimääräinen välitön tulo kävijää kohden (28 €) on lähes sama kuin kaikilla valtion retkeilyalueilla (29 €) vuonna 2023. Jos Napapiirin retkeilyalue (Valtion retkeilyalueeksi 2024) lasketaan mukaan, keskiarvo oli 22 €.
- Seuraavissa dioissa esitetään näiden kahden skenaarion mukaiset arviot Keurusselän retkeilijöiden rahankäytön aiheuttamista tulo- ja työllisyysvaikutuksista Keuruun kaupungissa vuosina 2024, 2029 ja 2034.

Keurusselän retkeilyalueen kävijöiden tulo- ja työllisyysvaikutukset vuosina 2024, 2029 ja 2034 skenaarioissa KPRA ja NAPA (euroa ja htv)

	2024		2029		2034	
	KPRA	NAPA	KPRA	NAPA	KPRA	NAPA
Käyntimäärä	18400	18900	24100	29900	29800	47500
Rahankäyttö	994700	1021700	1302900	1616400	1611000	2567900
Välitön tulovaikutus	507500	521300	664700	824600	821900	1310000
Kokonaistulovaikutus	818600	840800	1072200	1330200	1325700	2113100
Välitön työllisyysvaikutus	5,9	6,1	7,7	9,6	9,6	15,3
Kokonaistyöllisyysvaikutus	6,9	7,1	9,0	11,2	11,2	17,8

Retkeilijöiden rahankäytön vaikutukset toimialoittain KPRA skenaario vuosi 2024 (käyntimäärä 18 400)

	Välitön tulo (€)	Välitön työllisyys (htv)	Vastaavien toimialojen tulokertoimet	Vastaavien toimialojen työllisyys- kertoimet milj. € tuloa kohden	Koko tulovaikutus (€)	Koko työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset	6190	0,1	1,69	13,72	10470	0,1
Ruoka- ja muu vähittäiskauppa	63700	0,8	1,69	13,72	107760	0,9
Paikallisliikenne	10150	0,1	1,70	11,96	17300	0,1
Kahvila- ja ravintolaostokset	106110	1,3	1,59	13,88	168390	1,5
Majoittuminen	224100	2,7	1,59	13,88	355620	3,1
Ohjelma- ja virkistyspalvelut	50550	0,5	1,59	11,80	80400	0,6
Muut menot	46680	0,6	1,68	13,82	78640	0,6
Yhteensä	507500	6,1	1,69	13,72	818600	6,9

Retkeilijöiden rahankäytön vaikutukset toimialoittain KPRA skenaario vuosi 2029 (käyntimäärä 24 100)

	Välitön tulo (€)	Välitön työllisyys (htv)	Vastaavien toimialojen tulokertoimet	Vastaavien toimialojen työllisyys- kertoimet milj. € tuloa kohden	Koko tulovaikutus (\$)	Koko työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset	8100	0,10	1,69	13,72	13710	0,1
Ruoka- ja muu vähittäiskauppa	83430	1,0	1,69	13,72	141150	1,1
Paikallisliikenne	13290	0,1	1,70	11,96	22660	0,2
Kahvila- ja ravintolaostokset	138980	1,6	1,59	13,88	220550	1,9
Majoittuminen	293530	3,5	1,59	13,88	465790	4,1
Ohjelma- ja virkistyspalvelut	66210	0,7	1,59	11,80	105300	0,8
Muut menot	61140	0,7	1,68	13,82	102300	0,8
Yhteensä	664700	7,7	1,69	13,72	1072200	9,0

Retkeilijöiden rahankäytön vaikutukset toimialoittain KPRA skenaario vuosi 2034 (käyntimäärä 29 800)

	Välitön tulo (€)	Välitön työllisyys (htv)	Vastaavien toimialojen tulokertoimet	Vastaavien toimialojen työllisyys- kertoimet milj. € tuloa kohden	Koko tulovaikutus (€)	Koko työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset	10020	0,1	1,69	13,72	16950	0,1
Ruoka- ja muu vähittäiskauppa	103160	1,2	1,69	13,72	174530	1,4
Paikallisliikenne	16430	0,2	1,70	11,96	28020	0,2
Kahvila- ja ravintolaostokset	171860	2,0	1,59	13,88	272710	2,4
Majoittuminen	362950	4,3	1,59	13,88	575960	5,0
Ohjelma- ja virkistyspalvelut	81860	0,8	1,59	11,80	130200	1,0
Muut menot	75600	0,9	1,68	13,82	127360	1,0
Yhteensä	821900	9,6			1325700	11,2

Retkeilijöiden rahankäytön vaikutukset toimialoittain NAPA skenaario vuosi 2024 (käyntimäärä 18 900)

	Välitön tulo (€)	Välitön työllisyys (htv)	Vastaavien toimialojen tulokertoimet	Vastaavien toimialojen työllisyys- kertoimet milj. € tuloa kohden	Koko tulovaikutus (€)	Koko työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset	6350	0,1	1,69	13,72	10750	0,1
Ruoka- ja muu vähittäiskauppa	65430	0,8	1,69	13,72	110690	0,9
Paikallisliikenne	10420	0,1	1,70	11,96	17770	0,1
Kahvila- ja ravintolaostokset	109000	1,3	1,59	13,88	172960	1,5
Majoittuminen	230190	2,7	1,59	13,88	365290	3,2
Ohjelma- ja virkistyspalvelut	51920	0,5	1,59	11,80	82580	0,6
Muut menot	47950	0,6	1,68	13,82	80770	0,7
Yhteensä	521300	6,1			840800	7,1

Retkeilijöiden rahankäytön vaikutukset toimialoittain NAPA skenaario vuosi 2029 (käyntimäärä 29 900)

	Välitön tulo (€)	Välitön työllisyys (htv)	Vastaavien toimialojen tulokertoimet	Vastaavien toimialojen työllisyys- kertoimet milj. € tuloa kohden	Koko tulovaikutus (€)	Koko työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset	10050	0,12	1,69	13,72	17010	0,1
Ruoka- ja muu vähittäiskauppa	103510	1,2	1,69	13,72	175120	1,4
Paikallisliikenne	16490	0,2	1,70	11,96	28110	0,2
Kahvila- ja ravintolaostokset	172430	2,0	1,59	13,88	273630	2,4
Majoittuminen	364170	4,3	1,59	13,88	577890	5,1
Ohjelma- ja virkistyspalvelut	82140	0,8	1,59	11,80	130640	1,0
Muut menot	75850	0,9	1,68	13,82	127780	1,0
Yhteensä	824600	9,6			1330200	11,2

Retkeilijöiden rahankäytön vaikutukset toimialoittain NAPA skenaario vuosi 2034 (käyntimäärä 47 500)

	Välitön tulo (€)	Välitön työllisyys (htv)	Vastaavien toimialojen tulokertoimet	Vastaavien toimialojen työllisyys- kertoimet milj. € tuloa kohden	Koko tulovaikutus (€)	Koko työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset	15970	0,19	1,69	13,72	27020	0,2
Ruoka- ja muu vähittäiskauppa	164430	2,0	1,69	13,72	278200	2,3
Paikallisliikenne	26190	0,3	1,70	11,96	44660	0,3
Kahvila- ja ravintolaostokset	273930	3,2	1,59	13,88	434700	3,8
Majoittuminen	578530	6,8	1,59	13,88	918050	8,0
Ohjelma- ja virkistyspalvelut	130490	1,3	1,59	11,80	207540	1,5
Muut menot	120500	1,5	1,68	13,82	203000	1,7
Yhteensä	1310000	15,3			2113200	17,8

Tulosten arviointia

Selvityksessä on käytetty olemassa olevia tietoja Keuruun ja Suomen matkailijamääristä, muiden retkeilyalueiden ja kansallispuistojen olemassa olevia tietoja käyntimääristä ja rahankäytöstä sekä sovellettu Metsähallituksen laskentamenetelmää retkeilijöiden rahankäytön vaikutuksesta paikallistalouteen.

Tulokset tuovat lisää tietoa siitä, millaisia vaikutuksia Keurusselän retkeilyalue Keuruun paikallistalouteen tuo ja samalla tulokset tukevat Metsähallituksen uusia tavoitteita valtion retkeilyalueiden – myös uusien – kehittämiseksi.

Keuruun panos-tuotostaulukko 2021 (milj. € ja htv)

Toimialat	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Välituote- käyttöön alueella yht.	Vienti ja inves- toinnit	Tulo = Tuotos
1	1,302	0,077	1,197	0,002	0,003	0,001	0,065	0,000	0,000	0,001	0,000	0,018	0,013	0,018	0,001	0,669	2,7	7,8	11,2
2	0,017	6,773	5,592	0,002	0,005	0,002	0,020	0,000	0,000	0,002	0,006	0,006	0,018	0,005	0,001	0,574	12,4	32,3	45,3
3	0,234	0,041	21,023	3,821	1,006	0,614	0,421	0,228	0,139	0,808	0,207	0,686	0,211	0,614	0,426	4,424	30,5	171,0	205,9
4	0,037	0,000	0,380	1,146	0,071	0,072	0,007	0,004	0,008	0,175	0,462	0,291	0,035	0,032	0,010	0,013	2,7	28,6	31,3
5	0,058	0,027	1,129	0,538	0,406	0,686	0,075	0,050	0,034	0,155	0,009	0,094	0,039	0,152	0,121	8,061	3,6	18,6	30,2
6	0,004	0,009	1,985	0,179	0,645	1,045	0,035	0,027	0,038	0,073	0,003	0,376	0,106	0,219	0,159	0,933	4,9	11,4	17,3
7	0,001	0,003	0,031	0,021	0,040	0,030	0,049	0,004	0,039	0,017	0,001	0,095	0,090	0,215	0,052	2,795	0,7	3,8	7,2
8	0,001	0,000	0,106	0,008	0,061	0,019	0,013	0,026	0,027	0,053	0,002	0,082	0,020	0,052	0,050	0,200	0,5	3,4	4,2
9	0,014	0,008	0,366	0,020	0,122	0,033	0,024	0,007	0,277	0,119	0,262	0,061	0,019	0,051	0,032	1,258	1,4	4,2	6,9
10	0,010	0,005	0,779	0,700	0,666	0,184	0,126	0,174	0,058	0,323	0,073	0,413	0,081	0,219	0,108	0,848	3,9	9,5	14,3
11	0,000	0,000	0,010	0,001	0,031	0,007	0,008	0,001	0,001	0,005	0,001	0,011	0,005	0,010	0,005	27,491	0,1	35,9	63,5
12	0,006	0,018	0,677	0,089	0,160	0,094	0,032	0,017	0,057	0,073	0,081	0,176	0,081	0,374	0,146	0,771	2,1	28,1	30,9
13	0,000	0,000	0,069	0,002	0,009	0,013	0,003	0,002	0,003	0,049	0,002	0,073	0,261	0,056	0,052	0,281	0,6	17,7	18,6
14	0,000	0,000	0,021	0,002	0,032	0,012	0,007	0,005	0,006	0,015	0,000	0,058	0,036	0,664	0,010	2,824	0,9	27,4	31,1
15	0,001	0,003	0,044	0,019	0,105	0,034	0,069	0,013	0,023	0,047	0,002	0,075	0,076	0,121	0,097	2,481	0,7	8,8	12,0
16	5,3	24,5	33,5	10,1	12,4	5,9	2,1	1,4	1,3	4,3	0,2	8,3	9,7	18,3	5,8	0,0			278,5
Välituotteet alueelta yht.	1,7	7,0	33,4	6,5	3,4	2,8	1,0	0,6	0,7	1,9	1,1	2,5	1,1	2,8	1,3	69,5			
Tuonti muualta	6,1	5,5	117,1	11,5	8,9	6,4	3,4	1,5	3,1	3,6	11,4	12,2	3,8	5,1	2,8	203,0			
Arvonlisäys	3,3	32,8	55,4	13,2	17,9	8,0	2,9	2,1	3,1	8,8	51,0	16,1	13,7	23,2	8,0	0,0			
Tuotos = Tulo	11,2	45,3	205,9	31,3	30,2	17,3	7,2	4,2	6,9	14,3	63,5	30,9	18,6	31,1	12,0	278,5			808,4
Työlliset	241	169	897	204	364	167	85	29	32	145	6	251	272	714	169	-	3746		

Toimialat

- 1 Maa- ja riistatalous
- 2 Metsä- ja kalatalous
- 3 Teollisuus
- 4 Rakentaminen
- 5 Kauppa
- 6 Liikenne
- 7 Majoitus- ja ravitsemis-toiminta
- 8 Informaatio ja viestintä
- 9 Rahoitus- ja vakuutus-toiminta
- 10 Kiinteistötoiminta; Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
- 11 Asuntojen vuokraus ja hallinta
- 12 Julkinen hallinto
- 13 Koulutus
- 14 Terveys- ja sosiaalipalvelut (86-88)
- 15 Muut palvelut
- 16 Kotitaloudet

Tulon kertautuminen = kertoimet

Kertoimet kuvaavat, kuinka retkeilijöiden rahankäytöstä alueelle jäävä välitön tulo kertautuu tarkasteltavan talouden kiertokulussa ja aiheuttaa myös välittömän työllisyysvaikutuksen kertautumisen.

Kertoimet lasketaan taloutta kuvaavien panos-tuotostaulukoiden ja panos-tuotosmallin avulla (ks. esim. Tahvanainen ym. 2012).

Mainitut lähteet

Tahvanainen, Vatanen, Komppula. 2012. Matkailun paikallistaloudellisten vaikutusten mittaamismenetelmien yhdistäminen - Savonlinnan seutukunnan matkailu vuonna 2010. Matkailututkimus 8:2, 7-23 (2012)

Tilastokeskus, majoitustilasto https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__matk/statfin_matk_pxt_11j1.px/

Tilastokeskus, suomalaisten matkailu

https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__smat/statfin_smat_pxt_13h2.px/

https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__smat/statfin_smat_pxt_13mn.px/

Tietoja kansallispuistojen ja retkeilyalueiden käyntimääristä ja tulo- ja työllisyysvaikutuksista vuosina 2018-2023

<https://www.metsa.fi/vapaa-aika-luonnossa/hyvinvointia-luonnosta/taloushyotyja-luonnosta/kansallispuistojen-hyotyja-paikallistalouteen/>

Valtion retkeilyalueverkoston ja Metsähallituksen monikäyttömetsien virkistyskäyttökohteiden kehittäminen 2024-2030 – julkaisut.metsa.fi

Vatanen Eero ja Kajala Liisa. 2020. Kansallispuistojen, retkeilyalueiden ja muiden luontomatkailullisesti arvokkaiden suojelualueiden paikallistaloudellisten vaikutusten arviointimenetelmän kertoimien päivitys 2019

<https://julkaisut.metsa.fi/wp-content/uploads/sites/2/2020/06/a232.pdf>

Visitory. Nurkka Pasi. Keuruun matkailijat vuonna 2023. Sähköpostiviesti 6.11.24